

පාඨගම වන්නි වැදි ගම්මානය ආශ්‍රිතව පවතින අස්පර්ශිත සංස්කෘතික උරුමයන් සහ ඒවායෙහි වර්තමාන සහ අනාගත පැවැත්ම පිළිබඳ විමර්ශනයක්

ආර්.ඩී.ඩී. පුෂ්ප කුමාර

පුරාවිද්‍යා අධ්‍යයනාංගය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය, ජේරාදෙණිය, ශ්‍රී ලංකාව.
dhanushkapushpakumara2069@gmail.com

සංකෙෂ්පය

අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ මැදවව්විය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයේ අංක 54 නිරල්ලුගම ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාසයේ පිහිටි පාඨගම ගම්මානය අංශ කිහිපයකින් වැදගත්කම් උසුලන ගම්මානයකි. දිවයිනේ වාසය කරන වැදි ජන ප්‍රභේද අතරින් වන්නි වැදි ලෙස ව්‍යවහාර කරන පිරිස මෙම ගම්මානයේ වාසය කරති. ස්පර්ශිත උරුමයන් මෙන්ම අස්පර්ශිත උරුමයන්ගෙන් ද සමන්විත පාඨගම ගම්මානයේ සංස්කෘතික වටිනාකම් නිවැරදිව අර්ථකථනය කර ගැනීම වැදගත් වේ. ඒ අනුව මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණ වන්නේ, පාඨගම ගම්මානයේ පවතින අස්පර්ශිත සංස්කෘතික උරුමය අධ්‍යයනය කිරීම සහ එහි වර්තමාන සහ අනාගත පැවැත්ම පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීමයි. වර්තමානයේ පවතින අභියෝගවලින් අස්පර්ශිත උරුමය ආරක්ෂා කොට ඒවා අනාගතය සඳහා සුරක්ෂිත කිරීම පර්යේෂණයේ අවශේෂ අරමුණකි. වන්නි වැදි ජනතාවගේ සංස්කෘතික අනන්‍යතාවය අර්ථකථනය කරගැනීමේ දී පාඨගම අස්පර්ශිත උරුමය කොතෙක් දුරට ඉවහල් වන්නේ ද? යන්න පර්යේෂණයේ ගැටලුවයි. පර්යේෂණ ක්‍රමවේදයේ දී ප්‍රථමයෙන් වන්නි වැදි ජනතාව පිළිබඳ ලියැවී ඇති ප්‍රාථමික සහ ද්විතියික සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය හැදෑරීම සිදු විය. අනතුරුව අස්පර්ශිත උරුමයන් පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර ප්‍රඥප්ති සහ මූලාශ්‍රය පරිශීලනය කෙරිණි. සාහිත්‍ය විමර්ශනයෙන් පසුව ක්ෂේත්‍ර ගවේෂණය සිදු වූ අතර එහිදී පාඨගම ගම්මානයේ ක්ෂේත්‍ර ගවේෂණය කරන ලදී. ක්ෂේත්‍ර ගවේෂණයේ දී ඡායාරූපකරණය, දර්ශන පටිගත කිරීම, සම්මුඛ සාකච්ඡා සහ සහභාගිත්ව නිරීක්ෂණය (Participant Observation) ආදී ක්‍රම කිහිපයක් යොදා ගැනීමට සිදු විය. මේ අතරින් ප්‍රාථමික ජන කොට්ඨාස පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීමේ දී සහභාගිත්ව නිරීක්ෂණයට සුවිශේෂී ස්ථානයක් හිමි වේ. ඇදහිලි විශ්වාස, ශාන්තිකර්ම, භාෂාව සහ ජනශ්‍රැති වැනි ක්ෂේත්‍ර ආශ්‍රිත ව පවතින අස්පර්ශිත උරුමය අධ්‍යයනය කිරීමේ දී සහභාගිත්ව නිරීක්ෂණය වැදගත් වේ. පාඨගම ඇදහිලි විශ්වාසවල, දිවයිනේ මහා වැදි සම්ප්‍රදායේ ලක්ෂණ, වන්නි වැදි ජනතාවගේ ලක්ෂණ සහ නුවර කලාවියේ ලක්ෂණ ද අන්තර්ගත වී ඇත. දෙවියන් මායම් වීම, පිදේනි ශාන්තිය, වැද්දා කන්දට දානය දීම වැනි ඇදහිලි විශ්වාස සහ ජනශ්‍රැති, භාෂාව වැනි අස්පර්ශිත උරුමයන් විශාල ප්‍රමාණයක් පාඨගම ගම්මානයේ පවතී. මෙම අස්පර්ශිත උරුමයන්හි වර්තමාන සහ අනාගත පැවැත්ම පිළිබඳ ගැටලුකාරී තත්ත්වයක් ඇති වී තිබේ. එබැවින් පාඨගම අස්පර්ශිත උරුමය විධිමත්ව අර්ථකථනය කොට එහි වර්තමාන සහ අනාගත පැවැත්ම තහවුරු කිරීම වැදගත් වේ.

මුඛ්‍ය පද : අස්පර්ශිත සංස්කෘතික උරුමය, ඇදහිලි විශ්වාස, පාඨගම, පැවැත්ම, වන්නි වැදි

හැඳින්වීම

අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ මැදවව්විය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයේ අංක 54 හිරල්ලුගම ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාසයේ පිහිටි පාඩිගම ගම්මානය වන්නී වැදි ජනතාව ජීවත් වන සාම්ප්‍රදායික ගම්මානයකි. දඹාන ආශ්‍රිත ව දිවයිනේ මහා වැදි සංස්කෘතිය ජීවත් වන අතර ඊට අමතරව තවත් උප වැදි සංස්කෘතීන් කිහිපයක් දිවයින පුරා වාසය කරති. ඒ අතර අනුරාධපුරය ආශ්‍රිත ව වන්නී වැදි ජනතාව ජීවත් වෙති. වන්නී වැදි ජනතාවගේ සංස්කෘතිය ගොඩනැගී ඇත්තේ සම්ප්‍රදායන් කිහිපයක එකතුවෙනි. දඹාන ආශ්‍රිත වැදි සංස්කෘතියේ ආභාසය, වෙනත් වන්නී වැදි ගම්මානවල සංස්කෘතික ආභාසය මෙන්ම නුවරකලාවියේ සංස්කෘතික ආභාසය ද පාඩිගම ගම්මානය වෙත ලැබී තිබේ. මේ නිසා පාඩිගම සංස්කෘතික උරුමය නිවැරදිව අර්ථකථනය කිරීමත් එම උරුමය මතු පරපුරට ආරක්ෂා කර දීමත් නිසැක වශයෙන් සිදු කළ යුතුය. ඒ අනුව මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණ වන්නේ, පාඩිගම ගම්මානයේ පවතින අස්පර්ෂිත සංස්කෘතික උරුමය අධ්‍යයනය කිරීම සහ එහි වර්තමාන සහ අනාගත පැවැත්ම පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීමයි. වර්තමානයේ පවතින අභියෝගවලින් අස්පර්ෂිත උරුමය ආරක්ෂා කොට ඒවා අනාගතය සඳහා සුරක්ෂිත කිරීම පර්යේෂණයේ අවශේෂ අරමුණකි.

ඡායාරූපය 01: පාඩිගම ගම්මානය

‘උරුමය’ පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීමේ දී මුල් කාලයේ ස්පර්ෂිත උරුමයට (Tangible Heritage) විශේෂ තැනක් ලැබී තිබේ. නමුත් 2003 දී අස්පර්ෂිත උරුමයන් (Intangible Heritage) පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර ප්‍රඥප්තියක් සකස් කෙරිණි. මේ නිසා

අස්පර්මිත උරුමය ද රැකිය යුතු උරුමයක් බව ජාත්‍යන්තර වශයෙන් පිළිගැනීමට ලක් විය. අස්පර්මිත උරුමයන් පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර ප්‍රඥප්තියෙහි (Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage) අස්පර්මිත උරුමය මෙසේ අර්ථකථනය කර ඇත.

“The ‘intangible cultural heritage’ means the practices, representations, expressions, knowledge, skills – as well as the instruments, objects, artifacts and cultural spaces associated therewith – those communities, groups and, in some cases, individuals recognize as part of their cultural heritage. This intangible cultural heritage, transmitted from generation to generation, is constantly recreated by communities and groups in response to their environment, their interaction with nature, and their history, and provides them with a sense of identity and continuity, thus promoting respect for cultural diversity and human creativity.” (Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage, Article 02, 2003).

පාඨගම ගම්මානයේ පවතින ඇදහිලි විශ්වාස ආශ්‍රිත ව අස්පර්මිත උරුමයන් විශාල ප්‍රමාණයක් ගැබ් ව පවතී. දෙවියන් මායම්වීම ශාන්තකර්මය, පිදේති ශාන්තිය, වැද්දා කන්දට දානය දීම වැනි ශාන්තිකර්ම ආශ්‍රිත ව අස්පර්මිත උරුමයන් ගැබ් ව පවතී. විශේෂයෙන් ශාන්තිකර්මවල ගැබ්ව පවතින ස්තෝත්‍ර, කවි, ගායනා සහ ශාන්තිකර්මවලට ආවේණික වූ පරිමිත භාෂා රටාව අස්පර්මිත උරුමයට අයත් වේ. එමෙන්ම පාඨගම ආශ්‍රිත ව ජනශ්‍රැති කිහිපයක් පවතී. එම ජනශ්‍රැති ඇසුරින් පාඨගම ජනතාවගේ සංස්කෘතික අන්‍යතාවය මතු නොව සමස්ත වන්නි වැදි ජනතාවගේ සංස්කෘතික අන්‍යතාවය සහ ප්‍රභවය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කළ හැකි ය. මේ ආකාරයට පාඨගම ගම්මානයේ අස්පර්මිත උරුමයන් රාශියක් පවතින බව පැහැදිලි වේ. පාඨගම ගම්මානයේ වැඩිහිටි පරම්පරාවෙන් පසුව උරුමය පැවරීමට තරුණ පිරිසක් නොමැති වීම නිසා අස්පර්මිත සංස්කෘතික උරුමයන්ට විශාල තර්ජනයක් එල්ල වී ඇත. තරුණ ප්‍රජාව ගම්මානයෙන් පිටතට ගොස් රැකියාවල නිරත වීම නිසාත්, ඔවුන් සාම්ප්‍රදායික දැනුම ආරක්ෂා කර ගැනීමට උනන්දුවක් නොදැක්වීම නිසාත් මේ ආකාරයට උරුමය මතු පරපුරට පැවරීමට අභියෝගයක් එල්ල වී ඇත. එබැවින් කඩිනමින් පාඨගම අස්පර්මිත උරුමයන් විධිමත් ව වාර්තා කොට එහි වර්තමාන සහ අනාගත පැවැත්ම තහවුරු කළ යුතුය.

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදයේ දී ගුණාත්මක ක්‍රමවේදය (Qualitative Method) යොදා ගන්නා ලදී. ප්‍රථමයෙන් සාහිත්‍ය විමර්ශනය සිදු කළ අතර එහිදී වන්නි වැදි ජනතාව පිළිබඳ කරුණු සඳහන් වන ප්‍රාථමික සහ ද්විතියික සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය අධ්‍යයනය කෙරිණි. වන්නි වැදි ජනතාව පිළිබඳ පූර්ව පර්යේෂණ සිදු වී ඇති නමුත් පාඨගම වන්නි වැදි ගම්මානය පිළිබඳ පූර්ව පර්යේෂණ සිදු වී නොමැත. සාහිත්‍ය විමර්ශනයේ දී උක්ත පූර්ව පර්යේෂණ පිළිබඳව ද අධ්‍යයනය කෙරිණි. පසුව 'උරුමය' නමැති සංකල්පය පිළිබඳ සාහිත්‍ය ග්‍රන්ථ, ශාස්ත්‍රීය ලිපි අනුසාරයෙන් අධ්‍යයනය කෙරිණි. ඉන් පසුව උරුම සංකල්පය යටතේ පවතින 'අස්පර්ෂිත උරුමය' (Intangible Heritage) පිළිබඳ සාහිත්‍ය විමර්ශනය කරන ලදී. සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය පරිශීලනයෙන් අනතුරුව ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය සිදු කරන ලදී. ක්ෂේත්‍ර ගවේෂණයේ දී ඡායාරූපකරණය, දර්ශන පටිගත කිරීම, සම්මුඛ සාකච්ඡා සහ සහභාගිත්ව නිරීක්ෂණය (Participant Observation) ආදී ක්‍රම කිහිපයක් යොදා ගැනීමට සිදු විය. මෙම අධ්‍යයනය ප්‍රාථමික ජන කොට්ඨාස පිළිබඳ සිදු කිරීම නිසා සහභාගිත්ව නිරීක්ෂණ ක්‍රමවේදයට සුවිශේෂී ස්ථානයක් හිමි වේ. ඇදහිලි විශ්වාස, ශාන්තිකර්ම ආශ්‍රිත අස්පර්ෂිත උරුමය වාර්තා කිරීමේ දී ගම්මානයේ නවාතැන් ගෙන ඔවුන්ගේ සංස්කෘතියට අනුගත වෙමින් අධ්‍යයනය කිරීමට සිදු විය. එහිදී සහභාගිත්ව නිරීක්ෂණ ක්‍රමවේදය (Participant Observation) භාවිතයට ගැනිණි. දෙවියන් මායම්වීමේ ශාන්තිකර්මය වැනි ශාන්ති කර්මයක් අධ්‍යයනය කිරීමේදී ඒ හා බැඳුණු අස්පර්ෂිත උරුමය විධිමත් ව වාර්තාගත කෙරිණි. කවි, ශ්ලෝක සහ ගාථා ආදිය සජීවී ව පටිගත කර ගැනීම සහ ලේඛනගත කිරීම සිදු කරන ලදී. අවසානයේ සියලු ම ක්‍රමවේදවලින් එක් රැස් කර ගන්නා ලද දත්ත විශ්ලේෂණය කොට පාඨගම අස්පර්ශනීය උරුමය පිළිබඳ අර්ථකථනවලට එළඹිණි.

ප්‍රතිඵල සහ සාකච්ඡාව

ජනශ්‍රැති

පාඨගම ගම්මානයේ අස්පර්ෂිත උරුමයන් අතර ජනශ්‍රැතිවලට සුවිශේෂී ස්ථානයක් හිමි වේ. මෙම ජනශ්‍රැති ඇසුරින් වන්නි වැදි ජනතාවගේ සංස්කෘතික අනන්‍යතාවය ද විමර්ශනය කළ හැකි ය. පාඨගම ජනශ්‍රැති කිහිපයක් ප්‍රකට ව පවතී. ඒ අතරින් වන්නි වැදි ජනතාවගේ ප්‍රභවය කෙසේ සිදු වූයේ ද යන්න අධ්‍යයනය කළ හැකි ජනශ්‍රැති කිහිපයක් පවතී. ඒවා මෙසේය,

‘පාඨගම’ යන ග්‍රාම නාමය ප්‍රභවය වීම පිළිබඳ ජනශ්‍රැතියක් පවතී. එයට අනුව දුටුගැමුණු රජුගේ යුද පුහුණු ආචාර්යවරයා ජීවත් ව ඉඳ ඇත්තේ මෙම ගම්මනයේ වන අතර ඒ අනුව පඬුවරුන්ගේ ගම ‘පාඨගම’ බවට පත්ව ඇත (සම්මුඛ සාකච්ඡා අංක 01). වන්නි වැදි ජනතාවගේ ප්‍රභවය අධ්‍යයනය කිරීමට උපකාරී වන ජනශ්‍රැතියක් ද පාඨගම ගම්මනයේ පවතී. දුටුගැමුණු කුමරු කාවන්තිස්ස රජු සමඟ අමනාප වී කොත්මලය ප්‍රදේශයේ සැඟවී සිටි බව අපි දනිමු. පාඨගම ජනශ්‍රැතියවලට අනුව ගැමුණු කුමරු නැවතී සිට ඇත්තේ මහවෙදා නම් වන්නි වැදි ජනතාවගේ ආදිතමයෙකුගේ නිවසේ ය (සම්මුඛ සාකච්ඡා අංක 02). පසුව දුටුගැමුණු රජුගේ එක්සේසත් ව්‍යාපාරයට ද වන්නි වැදි ජනතාවගේ ආදිතමයන් උපකාර කර ඇත. යුද්ධය ජයග්‍රහණය කිරීමෙන් පසුව දුටුගැමුණු රජු වන්නි වැදි ජනතාව අනුරාධපුරයට ගෙන්වාගෙන අනුරාධපුරයේ මායිම් ගම්මානවල පදිංචි කළ බව ජනශ්‍රැතියවල සඳහන් වේ. එම මායිම් ගම්මාන පසුව වන්නි වැදි ගම්මාන බවට පත් වී ඇත.

වන්නි වැදි ජනතාව සහ දඹාන අතර පවතින සම්බන්ධතාවය පිළිබඳ ව ද ජනශ්‍රැතියක් පාඨගම ආශ්‍රිත ව පවතී. එයට අනුව දඹානෙන් වැදි ජන පිරිසක් අනුරාධපුරයේ ශ්‍රී මහා බෝධියේ දරමිටි පෙරහැරට සහභාගී වීමට ගියහ. ඔවුන්ගෙන් එක් පිරිසක් අතරමං වූ අතර එම පිරිස වන්නියට පැමිණ වන්නි වැදි ජනාවාස ආරම්භ කර ගත් බව ජනශ්‍රැතියේ දැක්වේ (සම්මුඛ සාකච්ඡා අංක 03).

පාඨගම භාෂාව

වන්නි වැදි ජනතාවගේ භාෂාව පිළිබඳ පූර්ව පර්යේෂණ සිදු වී ඇති නමුත් තවදුරටත් පර්යේෂණ සිදු වීමේ අවශ්‍යතාවයක් පවතී. පාඨගම භාෂාව අධ්‍යයනය කිරීමෙන් එම පර්යේෂණ අවශ්‍යතාවය ද සපුරා ගත හැකි ය. අස්පර්ෂිත උරුමයක් ලෙස භාෂාවට හිමි වන්නේ සුවිශේෂී ස්ථානයකි. මන්ද සංස්කෘතියක සියලු ම අංශ ගොඩනැඟීමට භාෂාව ඉවහල් වන බැවිනි. එමෙන්ම උරුමය පරම්පරාවෙන් පරම්පරාවට සම්ප්‍රේෂණය වීම සිදු වන්නේ ද භාෂාව හරහා වීම විශේෂ කරුණකි.

පාඨගම භාෂාව සඳහා සම්ප්‍රදායන් කිහිපයක් බලපා ඇත. මේ ආකාරයට සම්ප්‍රදායන් කිහිපයක බලපෑම් එල්ල වීම වන්නි වැදි සංස්කෘතියේ නිතර දැකිය හැකි කරුණකි. ඊට හේතු වී ඇත්තේ වන්නි වැදි ජනතාවගේ ප්‍රභවය සහ පාඨගම ගම්මානයේ පිහිටීමයි. වන්නි වැදි ජනතාව ප්‍රභවය වීමේ දී දඹාන ආශ්‍රිත වැදි සංස්කෘතියේ ආභාසය ලැබී තිබේ. තවද පාඨගම ගම්මානය පිහිටා ඇත්තේ

සංස්කෘතීන් කිහිපයකට අයත් ජනාවාස ආශ්‍රය කරගෙන විම නිසා ද මේ ආකාරයට සංස්කෘතීන් කිහිපයක ආභාසය ලැබී ඇත.

පාඨිග්ගම භාෂාව සඳහා, දඹාන ආශ්‍රිත වැදි සම්ප්‍රදායේ භාෂාව, නුවර කලාවියේ භාෂාව මෙන්ම පොදුවේ වන්නී වැදි ගම්මානවල ව්‍යවහාර වන භාෂා ලක්ෂණ ද බලපා ඇත. මෙහිදී සුවිශේෂී කරුණක් සඳහන් කළ යුතුය. එනම් වන්නී වැදි ජනතාවගේ භාෂාව වනාන්තරයේ දී ව්‍යවහාර වන භාෂාවට යම් තරමකින් සාමාන්‍ය වන බව හෙත්ටි පාකර් වැනි විද්වතුන්ගේ අදහසයි. මේ කරුණ පිළිබඳ හෙත්ටි පාකර් ඔහුගේ ‘Ancient Ceylon’ කෘතියේ දක්වා ඇත (Parker, 1999:123). මේ කාරණය වන්නී වැදි ජනතාවගේ භාෂාවේ ප්‍රභවය පිළිබඳ වැදගත් කරුණකි.

ඉහත සඳහන් කළ ආකාරයට පාඨිග්ගම භාෂාවට සම්ප්‍රදායන් කිහිපයක ආභාසය ලැබී ඇත. එම කාරණය විමර්ශනශීලී ව විමසීම මෙහිදී සිදු කෙරේ. පාඨිග්ගම ව්‍යවහාර වන ඇතැම් වචන සහ දඹානේ ව්‍යවහාර වන වචන අතර කිට්ටු සාමාන්‍යයක් දැකිය හැකි ය. පහත නිදසුන් මඟින් එය සනාථ වේ.

- ❖ අම්බරුවා (ගවයා)
- ❖ උසංගල්ලා (අලියා)
- ❖ හොටබරියා (ඌරා)
- ❖ මන්දා (තලගොයා)
- ❖ හුරේ (ගෞරවාර්ථය සඳහා) (මූලාශ්‍රය: සහභාගීත්ව නිරීක්ෂණය, සම්මුඛ සාකච්ඡා අංක 04 ඇසුරින්).

වන්නී වැදි ජනතාවගේ ප්‍රභවය සඳහා දඹානේ වැදි සංස්කෘතියේ බලපෑම එල්ල වී ඇති බව ඉහත ජනශ්‍රැතික සාධකවලින් පැහැදිලි වේ. ඒ අනුව භාෂාව සඳහා ද මේ ආභාසය ලැබෙන්නට ඇති බව උපකල්පනය කළ හැකි ය. කෙසේ නමුත් දඹාන ආශ්‍රිත වැදි සංස්කෘතිය මහා සම්ප්‍රදාය ලෙස ගත් විට ඉන් බිඳී ආ උප වැදි සංස්කෘතීන් වෙත උක්ත මහා වැදි සම්ප්‍රදායේ ලක්ෂණ සම්ප්‍රේෂණය වී ඇති බව ප්‍රත්‍යක්ෂ වේ. ඒ අනුව පාඨිග්ගම සහ වෙනත් වන්නී වැදි ගම්මානවල භාෂාව සඳහා දඹානේ භාෂා ලක්ෂණ බලපා ඇති බව කරුණු සහිත ව සනාථ කළ හැකි ය.

එමෙන්ම පාඨිග්ගම විවිධ අවස්ථාවන් හා සම්බන්ධ උප භාෂාවන් පවතී. නිදසුනක් ලෙස පාඨිග්ගම පැවැත්වෙන ශාන්තිකර්මවල දී භාවිත වන භාෂාව සුවිශේෂී වේ.

එම භාෂා ලක්ෂණ ශාන්තිකර්මවලට පමණක් අනන්‍ය වූ භාෂාවකි. නිදසුනක් ලෙස දෙවියන් මායම්වීම ශාන්තිකර්මයේ දී භාවිත කරන යථිය ‘හෝල් කෝටුව’ ලෙස ව්‍යවහාර වේ. තවද වන්නි වැදි ගම්මානවල ‘මහකැළෑ යාම’ නමින් ශාන්තිකර්මයක් පැවැත්වේ. එහිදී ‘නොහොරේ දැමීම’ නමින් වන්නි බණ්ඩාර දෙවියන් උදෙසා වාරිත්‍රයක් පවතී (සම්මුඛ සාකච්ඡා අංක 05). කැළයේ කුඩා වළක් කපා ශෝඛියෙකු මළ බව සංකේතවත් කරමින් සිදු කරන වාරිත්‍රය හඳුන්වන්නේ නොහොරේ දැමීම යනුවෙනි. ‘නොහොරේ දැමීම’ වැනි වචන එම ශාන්තිකර්මයට අනන්‍ය භාෂා ලක්ෂණ පෙන්වුම් කරයි.

ශාන්තිකර්මවලට අමතරව පාඨග්ගම ගොවිතැන ආශ්‍රිතව ද උප භාෂාවක් පවතී. සී සෑම, වී වැපිරීම සිදු කරන අවස්ථාවල ‘කැකුළන් ගහනවා, ‘බැද්ද මැරෙනවා’ වැනි වචන ව්‍යවහාර වේ. පාඨග්ගම කුඹුරු සී සෑමේ දී දෙවරක් සී සෑම සිදුවන අතර ඉන් කුඹුරේ සියලු ම වල් පැළෑටි විනාශ වේ. මේ ක්‍රියාවලිය ‘බැද්ද මැරෙනවා’ ලෙස ව්‍යවහාර වේ (සම්මුඛ සාකච්ඡා අංක 06). මේ පිළිබඳ තවත් සුවිශේෂී කරුණක් සඳහන් කළ යුතුය. එනම් පාඨග්ගම ගොවිතැන සහ සම්බන්ධ භාෂාවට නුවර කලාවියේ භාෂා ලක්ෂණ ද බලපා ඇති බවයි. පාඨග්ගම ගම්මානයේ පිහිටීම නිසා මේ ආකාරයේ සබැඳියාවක් අපේක්ෂා කළ හැකි ය.

පාඨග්ගම භාෂාව පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීමේ දී තවත් සුවිශේෂී කරුණක් සඳහන් කළ යුතුය. එනම් පාඨග්ගම භාෂාවට සම්ප්‍රදායන් කිහිපයක ආභාසය ලැබුණ ද එයට ම ආවේණික භාෂා ලක්ෂණ ද අන්තර්ගත වේ. මේ කාරණය පාඨග්ගම භාෂාව මතු නොව වෙනත් අස්පර්ෂිත උරුමයන්ගේ ද දැකිය හැකි සුවිශේෂී ලක්ෂණයකි. ඒ ඔස්සේ පාඨග්ගම සංස්කෘතික උරුමයේ අනන්‍යතාවය ඉස්මතු වේ.

ඇදහිලි විශ්වාස

වන්නි වැදි ජනතාවගේ අස්පර්ෂිත උරුමය පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීමේ දී ඇදහිලි විශ්වාසවලට සුවිශේෂී ස්ථානයක් හිමි වේ. මන්ද ඇදහිලි විශ්වාස පරම්පරාවෙන් පරම්පරාවට සම්ප්‍රේෂණය වීමට අස්පර්ෂිත උරුමය හේතු වේ. ඇදහිලි විශ්වාසවලින් අස්පර්ෂිත උරුමය ඉවත් කළහොත් එහි පවතින වටිනාකම ක්ෂය වේ. මේ නිසා ඇදහිලි විශ්වාසවල අන්තර්ගත ස්පර්ශ කළ නොහැකි උරුමය සුවිශේෂී කාර්යභාරයක් සිදු කරයි.

දෙවියන් මායම්වීම

පාඩිගම ශාන්තිකර්ම අතර සුවිශේෂී ශාන්තිකර්මයක් ලෙස දෙවියන් මායම්වීමේ ශාන්තිකර්මය හැඳින්විය හැකි ය. දෙවියන් මායම්වීමේ ශාන්තිකර්මය පොදුවේ වන්නී වැදි ගම්මානවල දැකිය හැකි ශාන්තිකර්මයකි. නමුත් පාඩිගම දෙවියන් මායම්වීමේ ශාන්තිකර්මයේ ආවේණික ලක්ෂණ අන්තර්ගත වේ. ඉහත සඳහන් කළ ආකාරයට පාඩිගම සෑම අස්පර්ෂිත උරුමයක ම මෙම ස්වීයය හෙවත් ස්වාධීන ලක්ෂණය දැකිය හැකි ය. මෙම ශාන්තිකර්මයෙන් සිදු කෙරෙන්නේ, අමනුෂ්‍ය බලවේගයට ලක් වූ ආතුරයාට මානසික විකිත්සාවක් ලබා දීමයි. මෙම මානසික විකිත්සාව ද අස්පර්ෂිත උරුමයක් ලෙස සැලකිය හැකි ය. දෙවියන් මායම්වීමේ ශාන්තිකර්මයේ ව්‍යුහය මෙසේය.

ශාන්තිකර්මය ආරම්භයේ දී යහන් තනා, ගොටු පූජා කර, කවි ගායනා කර දෙවියන්ට ආරාධනා කිරීම සිදු වේ. පසුව යකැදුරා රතු පැහැති වස්ත්‍රයක් ඉණේ දවටා ගෙන එහි වන්නියට අධිගෘහිත දෙව්වරුන්ගේ ආයුධ පැළඳ ගනියි. මෙම ආහරණ කට්ටලය ‘දේව අනාහරණ කට්ටලය’ ලෙස හැඳින්වේ (සම්මුඛ සාකච්ඡා අංක 07). මේ සඳහා අන්තර්ගත වන ආයුධ මෙසේ දැක්විය හැකි ය.

- වන්දායුදය
- කාල ජමජාරිය
- නයි හත්ත
- සිරි කඩුව
- ජමජාරිය

මෙම ආයුධ වන්නියට අධිපති දෙවියන් අත රැඳී ආයුධ වීම විශේෂ කරුණකි. කඩවර, සළඹ කුමාර, කතරගම, හඳුන් කුමාර ආදී දෙව්වරුන්ට අයත් ආයුධ මෙම දේව අනාහරණ කට්ටලයට අන්තර්ගත වේ. මෙහිදී සිදු කෙරෙන්නේ ආතුරයාට ආවේෂ වී ඇති අමනුෂ්‍ය බලවේගයට වඩා බලසම්පන්න දේව බලවේගයක් යකැදුරාට ආවේෂ වීමයි. තවද දේව අනාහරණ කට්ටලය දැකීමෙන් ආතුරයාට මානසික වශයෙන් විකිත්සාවක් ඇති වේ. එනම් විශ්වාසයක් ඇති වේ.

ඉහත සඳහන් කළ ආකාරයට දෙවියන් මායම්වීමේ ශාන්තිකර්මය වෙනත් වන්නී වැදි ගම්මානවල ද පැවැත්වේ. නමුත් වෙනත් ගම්මානවල දෙවියන් මායම්වීමේ

ශාන්තිකර්මය දී ප්‍රමුඛතාවය ගනු ලබන්නේ පාඨගම වැසියන් විම සුවිශේෂී කරුණකි. ඉන් පාඨගම වන්නී වැදි ජනතාවගේ අනන්‍යතාවය ඉස්මතු වේ.

ඡායාරූපය 02: දෙවියන් මායම්වීමේ ශාන්තිකර්මයේ දී භාවිත කරන යෂ්ටිය හෙවත් හෝල් කෝටුව

ඡායාරූපය 03: දේව අනාහරණ කට්ටලයට අයත් සිරි කඩුව

ඡායාරූපය 04: දේව අනාහරණ කට්ටලයට අයත් කාල ජමජාරිය

වැද්දා කන්දට දානය පිරිනැමීම

පාඨිගම ගම්මානයේ වැද්දා කන්දට හිමි වන්නේ සුවිශේෂී ස්ථානයකි. මෙම කන්ද ආශ්‍රිත ව මළගිය ඥාතීන් උදෙසා දානය පිරිනැමීමක් දැකිය හැකි වන අතර මේ වාර්තය වෙනත් වන්නි වැදි ගම්මානවල දැකිය නොහැකි විම සුවිශේෂී කරුණකි. ඉන් වන්නි වැදි ගම්මාන අතර පාඨිගමට පවතින සුවිශේෂී බව ඉස්මතු වේ. වැද්දා කන්දට දානය පිරිනැමීමේ වාර්තය දඹාන සමඟ සම්බන්ධ වේ. දඹානේ සුප්‍රකට නෑ යකුන් පිදීමේ වාර්තය සමඟ මෙය සාමාන්‍ය වේ. දඹානේ යම් කිසි පුද්ගලයෙකු මිය ගිය පසු ඔහු කන්දේ යකා සමීපයට යන බව විශ්වාස කෙරේ. ඉන් පසුව මළගිය ඥාතියා නැවත සිහිපත් කිරීම නෑ යකුන් පිදීමේ වාර්තයෙන් සිදු කෙරේ (රණසිංහ, 2009: 330). වැද්දා කන්දට දානය පිරිනැමීමේ වාර්තයෙන් පාඨිගම සහ දඹාන අතර පවතින සංස්කෘතික සාමාන්‍යත්වය විෂද වේ. ඒ ඔස්සේ මේ සංස්කෘතීන් දෙක අතර පවතින සහසම්බන්ධය මැනවින් ස්ථුට වේ.

පිදේනි ශාන්තිය

දෙවියන් මායම්වීමේ ශාන්තිකර්මය මෙන්ම පිදේනි ශාන්තිය ද මනෝවිකිත්සක ශාන්තිකර්මයකි. යම් කිසි ලෙඩ රෝගයකට හෝ අමනුෂ්‍ය බලවේගයකට හසු වූ ආකුරයන් සඳහා මෙම ශාන්තිකර්මය පැවැත්වේ. පිදේනි ශාන්තිය ද අනෙකුත් ශාන්තිකර්ම ආකාරයට වෙනත් වන්නි වැදි ගම්මානවල ද දැකිය හැකි ය. නමුත්

පාඨගමයට අනන්‍ය වූ ලක්ෂණ පවතී. පිදේනි ශාන්තිය සිදු කරනු ලබන්නේ පියවරෙන් පියවරයි. එම පියවර මෙසේය,

- ❖ පිදේනි දීම
- ❖ යහන් දීම
- ❖ දෙවියන්ට යාදිනි කීම
- ❖ මතුරා දිශ්ටි ගැනීම
- ❖ සමයං කිරීම

පිදේනි ශාන්තියේ අස්පර්ෂිත උරුමයන් රාශියක් ගැබ් වී ඇත. එහි යාදිනි, ස්තෝත්‍ර ආදිය ද අස්පර්ෂිත උරුමයන් ගණයට අයත් වේ. එමෙන්ම මනෝචිකිත්සක ස්වභාවය ද අස්පර්ෂිත උරුමයකි. මේ ආකාරයට පාඨගම ඇදහිලි විශ්වාසවල විශාල වශයෙන් අස්පර්ෂිත උරුමයන් ගැබ් ව ඇත. නමුත් මෙම ඇදහිලි විශ්වාස අද වන විට සමාජයෙන් දුරස් වෙමින් පවතී. එබැවින් ඒවායේ වර්තමාන සහ අනාගත පැවැත්ම තහවුරු කළ යුතුව ඇත.

නිගමනය

පාඨගම ගම්මානයේ අස්පර්ෂිත උරුමය සහ එහි වර්තමාන සහ අනාගත පැවැත්ම පිළිබඳ ව සාකච්ඡා කළ මෙම පර්යේෂණයේ දී නිගමන කිහිපයකට එළඹීමට හැකි විය. වන්නි වැදි ජනතාවගේ සංස්කෘතික අනන්‍යතාවය අර්ථකථනය කර ගැනීමේ දී පාඨගම අස්පර්ෂිත උරුමය බොහෝ සෙයින් ඉවහල් වන බව ප්‍රමුඛ වශයෙන් නිගමනය කළ හැකි ය. වන්නි වැදි ජනතාවගේ ප්‍රභවය පිළිබඳ පවතින මතවාද පාඨගම ජනශ්‍රැති ඇසුරින් නිරවුල් කර ගැනීමේ හැකියාව පවතී. එමෙන්ම වන්නි වැදි ගම්මාන ප්‍රභවය වීම පිළිබඳව ද පාඨගම ජනශ්‍රැති ඇසුරින් කරුණු අධ්‍යයනය කළ හැකි ය. පාඨගම ඇදහිලි විශ්වාස සහ භාෂාව ඇසුරින් ද වන්නි වැදි ජනතාවගේ සංස්කෘතික අනන්‍යතාවය අර්ථකථනය කර ගැනීමේ හැකියාව පවතී. තවද එළඹිය හැකි සුවිශේෂී නිගමනයක් වන්නේ, පාඨගම අස්පර්ෂිත උරුමයන් සඳහා සම්ප්‍රදායන් කිහිපයක ආභාසය ලැබීමයි. ඒ සඳහා හේතු වන පසුබිම ඉහත පැහැදිලි කර ඇත. ඒ අනුව දඹාන ආශ්‍රිත වැදි සංස්කෘතිය, වෙනත් වන්නි වැදි ගම්මානවල සංස්කෘතිය සහ නුවර කලාවියේ සංස්කෘතිය පාඨගම අස්පර්ෂිත උරුමයන්ට බලපා ඇත. නමුත් මෙහිලා සඳහන් කළ හැකි සුවිශේෂී කරුණ වන්නේ, පාඨගම අස්පර්ෂිත උරුමයන්හි පවතින ස්වාධීන, ස්වීය ගති ලක්ෂණයි. එනම් සංස්කෘතීන් කිහිපයක ආභාසය ලැබුණ ද සෑම අස්පර්ෂිත

උරුමයක ම ගම්මානයට අනන්‍ය වූ ස්වාධීන ලක්ෂණ දැකිය හැකි ය. නිදසුනක් ලෙස දෙවියන් මායම්වීමේ ශාන්තිකර්මය හැඳින්විය හැකි ය. ඒ අනුව එළඹිය හැකි නිගමනය වන්නේ පාඨග්ගම අස්පර්ෂිත උරුමයන්ට සංස්කෘතීන් කිහිපයක ආභාසය ලැබුණ ද ගම්මානයට ම අනන්‍ය ලක්ෂණ ගොඩනැගී ඇති බවයි. මෙය සුවිශේෂී නිගමනයක් බව කිව මනාය. මේ අනුව නිගමනය කළ හැකි වන්නේ, පාඨග්ගම අස්පර්ෂිත උරුමයේ වර්තමාන සහ අනාගත පැවැත්ම තහවුරු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය කාරණයක් බවයි. එය පර්යේෂකයන්ගේ වගකීමක් මෙන්ම යුතුකමක් ද වන බව මෙහිදී වෙසෙසින් සඳහන් කළ යුතුය.

නිර්දේශ

- ❖ සමස්ත වන්නි වැදි ජනතාවගේ සංස්කෘතික උරුමය විධිමත්ව අර්ථකථනය කිරීම.
- ❖ වන්නි වැදි ජනතාව පිළිබඳ තවදුරටත් පර්යේෂණ, ග්‍රන්ථ ආදී ප්‍රකාශන සිදු කිරීම.
- ❖ වන්නි වැදි ජනතාවගේ ස්පර්ෂිත මෙන්ම අස්පර්ෂිත උරුමය ප්‍රදර්ශනය කළ හැකි කෞතුකාගාර ස්ථාපනය කිරීම.
- ❖ පාඨග්ගම ගම්මානයේ අස්පර්ෂිත උරුමය විධිමත් ක්‍රමවේද යටතේ තවදුරටත් වාර්තාගත කිරීම සහ තවදුරටත් පර්යේෂණ සහ ප්‍රකාශන සිදු කිරීම.
- ❖ ස්පර්ෂිත මෙන්ම අස්පර්ෂිත උරුමය ප්‍රදර්ශනය කළ හැකි ආකාරයට පාඨග්ගම ගම්මානය කේන්ද්‍ර කරගෙන කෞතුකාගාරයක් ස්ථාපනය කිරීම.
- ❖ කවි, ස්තෝත්‍ර, ගායනා වැනි අස්පර්ෂිත උරුමයන් ආරක්ෂා කිරීමට නවීන සංරක්ෂණ ක්‍රමවේද භාවිත කිරීම.
- ❖ සාම්ප්‍රදායික වෙදකම ආශ්‍රිත දැනුම් සම්භාරය ආරක්ෂා කිරීමට ආයුර්වේද විශ්වවිද්‍යාලයේ සහාය ලබා ගැනීම.

- ❖ වන්නි වැදි ගම්මානවල ජනග්‍රහි සියල්ල වාර්තා කර ඒවා පාඨග්‍රන්ථ ජනග්‍රහි සමග සංසන්දානාත්මක ව අධ්‍යයනය කිරීම.
- ❖ පාඨග්‍රන්ථ සංස්කෘතික උරුමය පිළිබඳ ගම්මානය අවට ප්‍රජාව දැනුම්වත් කිරීම.

ස්තූතිය

පාඨග්‍රන්ථ වන්නි වැදි ගම්මානය පිළිබඳ සිදු කළ පර්යේෂණයේ දී වටිනා උපදෙස් ලබා දුන් ජේරාදෙනිය විශ්වවිද්‍යාලයේ පුරාවිද්‍යා අධ්‍යයන අංශයේ කලීකාවාර්ය සන්ධ්‍යා කුමාරි නවරත්න මැණිකේ මහත්මිය ගෞරවයෙන් සිහිපත් කරමි. එමෙන්ම ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනවල දී මා වෙත නොමසුරුව උපකාර කළ පාඨග්‍රන්ථ ගම්මානයේ ග්‍රාම නිලධාරීතුමිය ඇතුළු පාඨග්‍රන්ථ ගම් වැසියන් ස්තූති පූර්වක ව සිහිපත් කරමි.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

දළපොත, මහින්ද කුමාර, (2003). මුට්ටි මංගල්ලයේ වගකුග. කොළඹ: ඇස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

දළපොත, මහින්ද කුමාර, (2005). වැව හා සංස්කෘතිය. කොළඹ: ඇස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

සෙනෙවිරත්න, අනුරාධ, (2009). පුරාණ සිංහල වාරි සංස්කෘතිය. කොළඹ: ඇස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

සෙලිගමාන්, සී.පී. (2009). වැද්දෝ (වන්ද ශ්‍රී රණසිංහ පරි). කොළඹ. ෆාස්ට් පබ්ලිෂින්

Brow, J. (1978). Vedda villages of Anuradhapura: The Historical Anthropology of a Community in Sri Lanka. London. University of Washington Press.

Deraniyagala, S.U. (1992). The prehistory of Sri Lanka an Ecological Perspective. Colombo. Department of Archaeology.

Parker, H. (1999). Ancient Ceylon. New Delhi. Asian Educational Services.

Pushpa Kumara, R.D.D. 2021, *A Investigative Study about the Folklore Traditions Associated with Padiggama Village* (In Sinhala), 3rd International Conference on Intangible Cultural Heritage (ICICH 2021), Department of Anthropology, University of Sri Jayewardenepura, Sri Lanka, pp.38

Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage, 2003.

සම්මුඛ සාකච්ඡා

සම්මුඛ සාකච්ඡාව 01- කදිරාතා, අවුරුදු 87, පාඨිගම ගම්මානයේ ජ්‍යෙෂ්ඨත ම පුරවැසියා, පාඨිගම, ඇටවීරගොල්ලුව. 2020/02/18

සම්මුඛ සාකච්ඡාව 02- කදිරාතා, අවුරුදු 87, පාඨිගම ගම්මානයේ ජ්‍යෙෂ්ඨත ම පුරවැසියා, පාඨිගම, ඇටවීරගොල්ලුව. 2021/10/16

සම්මුඛ සාකච්ඡාව 03- මුතුබණ්ඩා, අවුරුදු 72, පාඨිගම ගම්මානයේ මහවැවේ විදානේ, පාඨිගම, ඇටවීරගොල්ලුව. 2021/10/17

සම්මුඛ සාකච්ඡාව 04- නන්දසේන, කන්දානගේ, අවුරුදු 70, පාඨිගම ගම්මානයේ ගම්වාසී, පාඨිගම, ඇටවීරගොල්ලුව. 2022/01/30

සම්මුඛ සාකච්ඡාව 05- වික්‍රමපාල, කේ, අවුරුදු 60, පාඨිගම ගම්මානයේ ගම්වාසී, පාඨිගම, ඇටවීරගොල්ලුව. 2022/01/30

සම්මුඛ සාකච්ඡාව 06- මුතුබණ්ඩා, අවුරුදු 72, පාඨිගම ගම්මානයේ මහවැවේ විදානේ, පාඨිගම, ඇටවීරගොල්ලුව. 2021/10/17

සම්මුඛ සාකච්ඡාව 07- කදිරාතා, අවුරුදු 87, පාඨිගම ගම්මානයේ ජ්‍යෙෂ්ඨත ම පුරවැසියා, පාඨිගම, ඇටවීරගොල්ලුව. 2020/02/18